
Revisionsrapport

Översiktlig granskning av den interna kontrollen

Hudiksvalls kommun

Micaela Hedin
Cecilia Axelsson
Pär Månsson

Kontaktrevisorer
Kjell-Olof Hofberger
Anders Ohlsson

Februari 2014

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Revisionsfråga.....	4
2.3	Metod.....	5
2.4	Avgränsningar.....	5
3.	Förutsättningar för interna kontrollen i Hudiksvall kommun.....	6
3.1	Reglemente och tillämpningsanvisningar för intern kontroll.....	6
3.1.1	Syfte för den interna kontrollen enligt reglementet.....	6
3.1.2	Organisation för den interna kontrollen enligt reglementet.....	7
3.1.3	Uppföljning av intern kontroll enligt reglementet.....	8
3.1.4	Förslag till tillämpningsanvisningar till den interna kontrollen	11
4.	Granskningsiakttagelser och revisionell bedömning.....	12
4.1	Granskning av kontrollmål för styrelse och nämnder.....	13
4.1.1	Granskning av kontrollmål för kommunstyrelse och nämnder.....	13
4.1.2	Granskning av kontrollmål för bolagen.....	18
4.1.3	Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden.....	18
4.2	Kommentarer, iakttagelser och revisionell bedömning för granskningens kontrollmål.....	20
4.2.1	Nämnd/bolag genomför årligen en väsentlighets- och riskbedömning för att identifiera hot avseende ekonomi, måluppfyllelse samt regelefterlevnad.....	20
4.2.2	Nämnden/bolag fastställer årligen en plan för att följa den interna kontrollen inom verksamheten.....	21
4.2.3	Rutiner finns för hur uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras.....	22
4.2.4	Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella	22
4.2.5	Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden.....	23

1 Sammanfattning

Intern kontroll omfattar ett mycket brett område och angår inte bara ledning och ekonomer. En viktig förutsättning för att den interna kontrollen ska fungera tillfredsställande är att alla anställda samt styrelse- och nämndsledamöter har tillräcklig kunskap om dess syfte och olika delar.

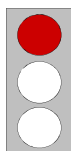
Det är respektive styrelses/nämnds ansvar att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. För att i praktiken ta detta ansvar krävs att styrelsen/nämnden fattar beslut om hur den interna kontrollen inom sitt ansvarsområde skall utformas och genomföras. Det krävs ett aktivt beslutsfattande och en kontinuerlig uppföljning. Detta sker i viss omfattning genom att styrelse och nämnder antar sina interna kontrollplaner och att dessa följs upp årligen.

Kommunstyrelsen ska utifrån sin ledande och samordnande roll ta ansvar för att ett samlat system för intern kontroll finns etablerat i kommunen samt löpande följa upp statusen på den interna kontrollen. Vi bedömer att det interna kontrollreglementet tydliggör ansvar och roller vilket innebär att kommunstyrelsen ska ta ett helhetsansvar för kommunens arbete med intern kontroll och leda arbetet med att utveckla den interna kontrollen tillsammans med övriga nämnder och bolag.

Vår revisionsfråga var dels om kommunstyrelsen utövar sitt ansvar gällande den interna kontrollen att leda, styra och ha uppsikt över kommunens nämnder och bolag och dels om nämnderna utövar sin ledning, styrning och uppföljning för att säkerställa att den interna kontrollen är ändamålsenlig?

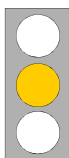
Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och bolag gällande den interna kontrollen är otydlig i ett flertal delar. Uppsikten behöver förbättras för att säkerställa att kommunens interna kontroll uppfyller reglementets krav. Vi bedömer vidare att nämnderna endast delvis arbetar tillfredsställande med sin ledning, styrning och uppföljning av den interna kontrollen.

Granskningen har kontrollerat om följande revisionskriterier är uppfyllda:

Nämnd/bolag genomför årligen en väsentlighets- och riskbedömning för att identifiera hot avseende ekonomi, måluppfyllelse samt regelefterlevnad.

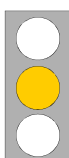
Varken kommunstyrelsen för sin egen förvaltning, nämnder eller bolag har fastställt dokumenterade väsentlighets- och riskbedömningar enligt reglementet för intern kontroll.

Nämnd/bolag fastställer årligen en plan för att följa den interna kontrollen inom verksamheten. Fastställda interna kontrollplaner finns för kommunstyrelsens egen verksamhet och nämnderna men inte för bolagen.

Rutiner finns för hur uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras. Ja, det finns rutiner för uppföljning av den interna kontrollen.

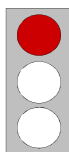
Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella. Det finns reglementen och delegationsordningar som uppdateras löpande. Kommunstyrelsen och nämnderna har fastställt åtagande med kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen för sin egen förvaltning och Byggnadsnämnden har fastställt åtagande mellan nämnd och förvaltning men inte enhet. Åtagande mellan nämnd och förvaltning och enhet saknas för Tekniska nämnden, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd och Svågadalsnämnden. Det finns av kommunfullmäktiges fastställda ägardirektiv för AB Hudiksvallsbostäder och Fastighets AB Glysis. Ägardirektiv för Fiberstaden AB finns men är inte fastställt i kommunfullmäktige och Hudiksvalls Näringslivs ABs ägardirektiv återremitterades i kommunfullmäktige i november 2013. Glysisvallen AB har inga ägardirektiv.

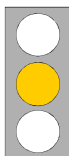

Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden.

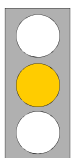
1. Det finns en aktuell och uppdaterad förteckning på kontrollansvariga för attest. Kommunstyrelsen och nämnderna har en dokumenterad förteckning på kontrollansvariga för 2013.

2. Nämnden har utfärdat tillämpningsanvisningar utifrån reglementet för ekonomiska transaktioner. Kommunstyrelsen och nämnderna har inte utfärdat några tillämpningsanvisningar.

3. Det har under 2013 genomförts några dokumenterade kontroller av nämndens attestrutiner. Det är endast Kommunstyrelsen för sin egen förvaltning och Social- och fritidsnämnden som genomfört kontroller av attestrutiner.

4. Det finns en lista för strukturerad uppföljning av verkställighet av beslut. Flertalet av nämnderna har en systematisk och strukturerad uppföljning. Dock är det endast kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Social- och fritidsnämnden som har en bevakningslista som redovisas minst en gång per år.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen behöver kontrollera och följa upp att alla nämnderna enligt reglementet årligen genomför väsentlighets- och riskbedömningar till grund för arbetet med intern kontroll. Det är väsentligt för kvaliteten på arbetet med intern kontroll, att risker som i hög grad är specifika för den enskilda nämnden beaktas. Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen har i sin uppsiktsplikt i nuläget ett särskilt ansvar att säkerställa att det för nämnderna finns tydliga uttryckta åtaganden, uppdrag, riktlinjer och angivna "toleransnivåer" som de kan skapa kontrollmål mot.

Vi konstaterar att det är ca fyra år sedan en kommungemensam utbildning inom internkontrollområdet genomfördes och både ledamöter i kommunstyrelsen och nämnderna samt anställda kan ha slutat och tillkommit sedan dess.

Sammanfattningsvis lämnar vi följande förslag till åtgärder:

- Kommunstyrelsen behöver i större utsträckning säkerställa att reglementet för intern kontroll följs för kommunens nämnder och bolag.
- Dokumenterade väsentlighets- och riskbedömningar skall utarbetas i enlighet med reglementet för intern kontroll.
- Interna kontrollplaner skall utformas för samtliga nämnder och bolag.
- Tillämpningsanvisningar till reglementet för ekonomiska transaktioner skall fastställas för kommunstyrelsen och nämnderna.
- Dokumenterade kontroller av attestrutiner skall genomföras för att kontrollera att reglementet för ekonomiska transaktioner efterlevs.
- Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver kontrollera att alla nämnder har en tillfredsställande uppföljning av att alla beslut verkställs.
- Inför den kommande mandatperioden rekommenderar vi att informations- och utbildningsinsatser genomförs kring intern kontroll både för politiker och för tjänstemän.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Av kommunallagens 9 kap 9 § framgår bl.a. att styrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Vidare framgår av kommunallagen 6 kap 7 § att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta innebär att nämnderna själva ansvarar för att ha ändamålsenlig styrning, att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att det finns säkra rutiner som förhindrar förluster för kommunen och säkerställer att redovisningen är rättvisande.

En viktig förutsättning för en god intern kontroll är att verksamhetens stödjande system och rutiner fungerar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Intern kontroll handlar då om att säkerställa en tillförlitlig redovisning och rapportering, trygga tillgångar och förhindra att förluster uppstår p g a avsiktliga/oavsiktliga fel.

En väl fungerande intern kontroll i system och rutiner är en förutsättning för att den information som ligger till grund för politiskt beslutsfattande är tillförlitlig. På samma sätt utgör den interna kontrollen i redovisning, system och rutiner en förutsättning för att löpande redovisning, årsredovisning och delårsrapporter motsvarar de krav som lag och normgivare ställer.

Revisorerna ska pröva/bedöma om den interna kontrollen som bedrivs inom nämndernas verksamheter är tillräcklig.

De förtroendevalda revisorerna i kommunen har gett PwC uppdraget att granska den interna kontrollen inom kommunstyrelsen, bolagen och nämnderna. En väsentlig utgångspunkt för granskningen är kommunens pågående arbete med att utveckla målstyrningen såväl som nämndernas system utifrån åtagandet för styrning och uppföljning.

2.2 Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Utövar kommunstyrelsen dels sitt ansvar gällande den interna kontrollen att leda, styra och ha uppsikt över kommunens nämnder och bolag och dels utövar nämnderna sin ledning, styrning och uppföljning för att säkerställa att den interna kontrollen är ändamålsenlig?

Granskningen ska besvara följande revisionskriterier:

- Nämnd/bolag genomför årligen en väsentlighets- och riskbedömning för att identifiera hot avseende ekonomi, måluppfyllelse samt regelefterlevnad.
- Nämnd/bolag fastställer årligen en plan för att följa den interna kontrollen inom verksamheten.

- Rutiner finns för hur uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras.
- Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella.
- Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts med hjälp av dokumentstudier, intervjuer och avstämningar.

De dokument som bl a ingått i granskningen är:

- Reglemente för intern kontroll (bilaga 1)
- Förslag till tillämpningsanvisningar (bilaga 2)
- Internkontrollplaner för styrelse och nämnder 2013 (bilaga 3)
- Reglemente för ekonomiska transaktioner (bilaga 4)
- Schema för Glada Hudik-språnget (bilaga 5)

Intervjuer, avstämningar och kontroll har genomförts med:

- Kommunchef
- Kvalitetsstrateg
- Kanslist på kommunledningskontoret
- Samtliga nämndsekreterare
- De kommunala bolagen

2.4 Avgränsningar

Granskningen avgränsas till att övergripande granska styrelse och nämnders reglementen, delegationsordningar, åtaganden, nämndsplaner och interna kontrollplaner. För bolagen granskas endast om bolagen använder den mall för interna kontrollplanen som finns i förslag till tillämpningsanvisningarna för reglementet för intern kontroll.

Gällande kontrollmålet ”Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella” granskas för ”andra styrdokument” åtaganden och nämndsplan. För bolagen granskas om ägardirektiven är uppdaterade och aktuella.

3. Förutsättningar för interna kontrollen i Hudiksvalls kommun

3.1 Reglemente och tillämpningsanvisningar för intern kontroll

Kommunfullmäktige antog ett reglemente för intern kontroll 2008-06-16 § 74 (bilaga 1). Förslag till tillämpningsanvisningar utarbetades av kommunledningskontoret inför det interna kontrollarbetet 2009 (bilaga 2).

Av reglementet framgår:

- Syfte för den interna kontrollen
- Organisation för den interna kontrollen
- Uppföljning av den interna kontrollen

3.1.1 Syfte för den interna kontrollen enligt reglementet

Reglementet syftar till att säkerställa att en tillfredsställande intern kontroll upprätthålls. Det innebär att det med **rimlig grad av säkerhet** ska säkerställas att följande mål uppnås:

- **Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet**
- **Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten**
- **Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.**

3.1.1.1 Förklaring enligt reglementet om syftet med den interna kontrollen

- Begreppet ”**rimlig grad av säkerhet**” innebär att kommunstyrelsen och nämnder ska göra en *avvägning* mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta, ska *inte* endast ekonomiska faktorer vägas in utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.
- Målet ”**ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet**” innebär bl a att ha *kontroll* över ekonomi, prestationer och kvalitet samt att *säkerställa* att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd vision och mål.
- Målet ”**tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten**” innebär att kommunstyrelsen, nämnderna samt övriga intressenter ska ha *tillgång* till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.
- Målet ”**efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m m**” innefattar lagstiftning såväl som kommunens interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

3.1.2 Organisation av intern kontroll enligt reglementet

Kommunstyrelsens ansvar	Nämndernas ansvar	Förvaltningschefens ansvar	Övriga chefers ansvar
<p>Kommunstyrelsen har det <i>övergripande ansvaret</i> för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen, samt ett ansvar för att tillse att denna organisation kontinuerligt avspeglar kommunens behov av intern kontroll. Därvid ska förvaltningsövergripande anvisningar beslutas.</p>	<p>Nämnderna har det <i>yttersta ansvaret</i> för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att den interna kontrollen organiseras samt att anvisningar beslutas för den interna kontrollen.</p> <p>Detta gäller även kommunstyrelsen för dess egen förvaltning.</p>	<p><i>Inom nämndens verksamhetsområden ansvarar förvaltningschefen för att konkreta anvisningar är utformade så att en god intern kontroll kan upprätthållas.</i> I detta ansvar ligger att vederbörande ska ansvara för, och upprätthålla en god intern kontroll. Förvaltningschefen ansvarar även för att en god förvaltningskultur uppnås, vilket är en viktig förutsättning för det interna kontrollarbetet.</p>	<p><i>De ansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om anvisningarnas innebörd.</i> Vidare har de att verka för att de anställda arbetar mot uppställda mål och att arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.</p>

3.1.2.1 Kommentarer i reglementet gällande organisationen av den interna kontrollen

Kommunstyrelsens ansvar	Nämndernas ansvar	Förvaltningschefens ansvar	Övriga chefers ansvar
<p>Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (KL) 6:1 och 6:3 ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt för att ha <i>upsikt</i> över övriga nämnders verksamhet.</p>	<p>Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7 och 9:9. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll.</p>	<p>Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för att det <i>praktiska</i> arbetet med intern kontroll fungerar.</p>	<p>Inga anvisningar.</p>

<p>Denna uppsikt innebär rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till kommunfullmäktige om förändringar.</p>	<p>I detta ansvar ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen, samt utifrån respektive nämnds förutsättningar, tillse att anvisningar för den egna interna kontrollen utfärdas. Det är viktigt att detta <i>dokumenteras och beslutas</i> av nämnden.</p>		
--	--	--	--

3.1.3 Uppföljning av intern kontroll enligt reglementet

Kommunstyrelsens ansvar för styrning och uppföljning	Nämndernas ansvar för styrning och uppföljning	Förvaltningschefens ansvar för styrning och fölning	Övriga chefers ansvar
<p>Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter <i>utvärdera</i> kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föranstalta om sådana. Kommunstyrelsen ska även <i>informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen</i>.</p>	<p>Varje nämnd har en skyldighet att <i>styra och följa upp</i> den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområden. Nämnden ska som grund för sin styrning göra <i>dokumenterade väsentlighets- och riskbedömningar</i>.</p> <p>Nämnd ska årligen, anta <i>en särskild plan</i> för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas.</p> <p>Resultatet av de i internkontrollplanen fastställda kontrollmomenten ska rapporteras i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Rapport till nämnden ska ske <i>minst en gång per år</i>.</p>	<p>Brister i processer och rutiner ska omedelbart rapporteras till förvaltningschef, närmast överordnad eller den som nämnden utsett. Allvarligare brister ska utan dröjsmål även rapporteras till kommunstyrelsen. Brister kan även rapporteras till kommunens revisorer.</p>	<p>Inga anvisningar.</p>

	<p>I samband med detta ska även den interna kontrollplanens aktualitet prövas.</p> <p>Nämnden ska i december varje år, rapportera resultatet från årets uppföljning av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.</p>		
--	---	--	--

3.1.3.1 Kommentarer i reglementet gällande styrning och uppföljning av den interna kontrollen

Kommunstyrelsens ansvar	Nämndernas ansvar	Förvaltningschefens ansvar	Övriga chefers ansvar
<p>Rapportering ska ske genom att protokollsutdrag och en skrivelse redovisas till kommunstyrelsen.</p> <p>Det är viktigt att denna utvärdering leder till att åtgärder vidtas vid behov.</p>	<p>Nämnden ska inom sin organisation <i>tydliggöra</i> ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnden ska också <i>planera och prioritera</i> i arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet <i>ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.</i></p> <p>För att det interna kontrollsystemet ska fungera och kunna förändras i takt med verksamhets- och organisationsförändringar, <i>fordras en kontinuerlig uppföljningsprocess.</i></p>	<p>Syftet med att omedelbart rapportera brister är att man inom förvaltningen omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som har uppmärksamrats. Brister som noteras ska omedelbart bli föremål för utredning och dokumenteras.</p>	<p>Inga anvisningar.</p>

	<p>Processer, rutiner och därtill hörande kontrollmoment ska väljas ut med utgångspunkt från genomförd risk- och väsentlighetsbedömning.</p> <p>Omfattningen av denna plan måste diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och den väsentlighets- och riskbedömning som har gjorts.</p> <p>Genomförd uppföljning rapporteras till nämnden oavsett utfall. Rapporten ska innehålla omfattning av utförd uppföljning, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag på åtgärder för förbättringar. Rapportering till nämnden ska ske i form av en skrivelse med kopior av rapporteringsblad som bilagor. Rapportering ska även ske till övriga personer angivna i den interna kontrollplanen och då på det sätt som bedöms lämpligt.</p> <p>Rapportering ska ske genom att protokollsutdrag och en skrivelse redovisas till kommunstyrelsen. Kommunens revisorer ska också ta del av rapporterna, eftersom dessa bör utgöra en del av underlaget för prövningen om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.</p>		
--	---	--	--

3.1.4 Förslag till tillämpningsanvisningar till den interna kontrollen

3.1.4.1 Väsentlighets- och riskbedömning i tillämpningsanvisningarna för den interna kontrollen (se bilaga 2).

I förslag till tillämpningsanvisningarna finns en modell för väsentlighets- och riskbedömning. Modellen beskriver ett diagram (se bilaga 2 sid 3) som ska användas vid bedömningen av vilka rutiner, processer och system som ska ingå i den interna kontrollplanen under perioden. Diagrammet ska användas för att bedöma både eventuella av kommunstyrelsen fastställda obligatoriska granskningsområden och de verksamhetsspecifika rutiner, processer och system som finns inom respektive nämnd.

3.1.4.2 Upprättande av intern kontrollplan

Den interna kontrollplanen ligger till grund för det praktiska internkontrollarbetet och anger hur tillsynen ska bedrivas. Risk- och väsentlighetsbedömningen ska ligga till grund för vilka rutiner/processer som ska tas med i den interna kontrollplanen. Därefter ska ett eller flera lämpliga kontrollmoment utarbetas för dessa rutiner/processer. Kontrollmoment ska väljas på ett sätt som gör att kontrollen av rutinen/processen blir tillfredsställande. För varje kontrollmoment ska fastställas:

- Vilka rutiner/processer och vilka kontrollmoment som ska följas upp
- Vem som är kontrollansvarig
- Kontrollmetod
- Till vem rapportering ska ske
- Genomförd risk- och väsentlighetsbedömning
- Frekvens på kontroller
- När rapportering senast ska ske

I tillämpningsanvisningarna finns exempel på hur intern kontrollplanen med kontrollmoment kan se ut (se bilaga 2 sid 6).

3.1.4.3 Rapportering av den interna kontrollen

När kontrollåtgärder utförs ska formuläret ”Rapportering - genomförd kontroll” användas för dokumentation av kontrollen, dess resultat och eventuella åtgärder (se bilaga 2 sid 8). Vid uppföljning och rapportering skall den kontrollansvarige använda formuläret som underlag till skrivelsen till styrelsen/nämnden. Genom att använda ett gemensamt formulär sker rapportering på ett gemensamt och strukturerat sätt.

Formuläret ”Rapportering - noterad brist” ska användas vid dokumentation av brister i rutiner och processer som omedelbart ska åtgärdas enligt det interna kontrollreglementet (se bilaga 2 sid 9).

Vid den årliga rapporteringen från nämnd till kommunstyrelsen i december, som beskrivs i det interna kontrollreglementet ska formuläret ”Uppföljningsrapport till kommunstyrelsen” användas (se bilaga 2 sid 10-11).

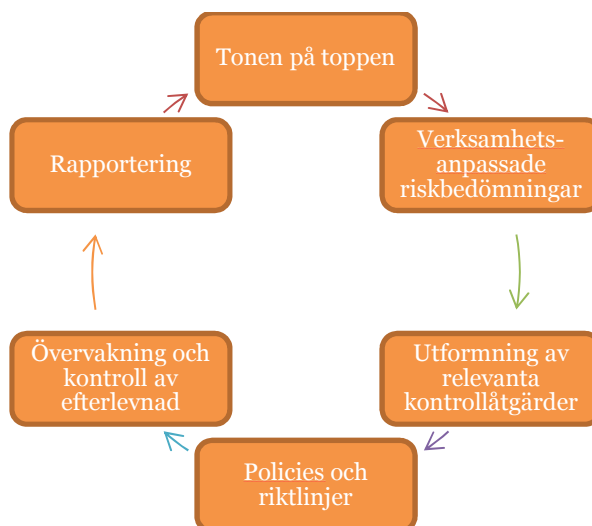
Rapporten ger en beskrivning av:

- Genomförd risk- och väsentlighetsbedömning
- Genomförda kontroller och åtgärder
- Nämndens bedömning av intern kontroll.
- Resultatet av utförd kontroll ska bedömas enligt en tregradig skala (3 = bra, 2 = Ok, men behöver förbättras och 1 = mindre bra) samt beskrivas kortfattat.

4. Granskningsiakttagelser och revisionell bedömning

Intern kontroll är ett verktyg med väsentlig betydelse för såväl den politiska ledningen som förvaltningen. Kontrollsystemen bidrar till att säkra att beslut vilar på korrekta underlag. De bidrar också till skyddet mot förlust eller förstörelse av kommunens tillgångar. Därigenom kan konstateras att intern kontroll både säkrar en effektiv förvaltning och minskar risken för allvarliga fel.

Inställningen till hur den interna kontrollen i kommunen ska hanteras fastställs i toppen på organisationen. Både den politiska och tjänstemannaledningens syn på den interna kontrollen fastställer den kultur som sedan genomsyrar verksamheten. Detta kommenteras även i kommunens reglemente att förvaltningschefen ansvarar för att en god förvaltningskultur uppnås.

Vi konstaterar att kommunfullmäktige har fastställt ett internt kontrollreglemente och det finns förslag till tillämpningsanvisningar till reglementet. I samband med fastställandet av reglementet 2009 hölls utbildningar i intern kontroll för kommunstyrelse och nämnder.

4.1 Granskning av kontrollmål för styrelse och nämnder

4.1.1 Granskning av kontrollmål för kommunstyrelse och nämnder

	Kontrollmål: Nämnd/bolag genomför årligen en väsentlighets- och riskbedömning för att identifiera hot avseende ekonomi, måluppfyllelse samt regelefterlevnad.	Kontrollmål: Nämnden/bolag fastställer årligen en plan för att följa den interna kontrollen inom verksamheten.	Kontrollmål: Rutiner finns för hur uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras.	Kontrollmål: Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella.
Kommunstyrelsen (KS)	Kommunstyrelsen har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.	Ja. Interna kontrollplaner finns för 2013 för kommunstyrelsekansliet, personalkontoret och för ekonomikontoret. KS interna kontrollplaner antogs i KS 2013-03-12.	Ja. Årlig redovisning sker. KS följde upp sin interna kontrollplan vid halvårsskiftet och på sitt sammanträde i november 2013.	Reglemente beslutades av KF § 108, 2012-06-18 som reglerar kommunstyrelsens ansvar och uppgifter. Delegationsordning antogs i KS 2009-03-12 § 50 och 2009-04-07 § 77. En ändring gjordes 2013-12-07 KS, angående ekonomichefens delegationer. Kommunstyrelsens åtagande fastställdes den 2012-03-12. Kommunstyrelsen har inte fastställt någon nämndsplan för sin egen förvaltning.
Lärande-och kultur-nämnden (LoK)	Nämnden har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.	Intern kontrollplan 2013 fastställdes av nämnden 2012-12-18. (Se bilaga 3)	Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen.	Reglemente beslutades av KF 2010-12-31 och reviderades 2012-09-24 som reglerar nämndens ansvar och uppgifter.

	<p>Varje månad kommer ekonomen och träffar nämnden för att ge information om ekonomin. Nämnden diskuterar ofta ekonomi och måluppfyllelse vid sammanträdena.</p>	<p>På samma sammanträde följdes den interna internkontrollplanen upp för 2012.</p> <p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p>	<p>En person i förvaltningsstöd sköter om uppföljningen. Hur det går till beror lite på de olika frågeställningarna.</p>	<p>Delegationsordning är fastställd 2007-01-03. Reviderad pga ändringar i skollagen 2011-06-16 och 2012-06-18. Andra revideringar har gjorts ett flertal gånger under perioden 2007-2013.</p> <p>Nämndens åtagande för 2013 fastställdes 2012-11-22. Det finns åtaganden (mål) mot samtliga medarbetare i organisationen utifrån de av nämnden fastställda åtagandena. Alla medarbetare direkt underställd förvaltningschefen har tagit fram mål som bidrar till att åtagandena genomförs med höga resultat. Denna måluppfyllelse värderas också i samband med att ny lön sätts nästkommande år. Samtliga verksamhetschefer har i sin tur gjort mål med sina medarbetare på nämndens åtagande. Enhetscheferna har i sin tur har gjort mål med sina medarbetare.</p> <p>Nämndsplan för 2013 fastställd i nämnden 2013-04-09.</p>
<p>Omsorgsnämnden (ON)</p>	<p>Nämnden har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.</p>	<p>Intern kontrollplan för 2013 ingår som en del i nämndsplanen för 2013.</p> <p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p>	<p>Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen.</p>	<p>Reglemente beslutades av KF 2012-06-18 som reglerar nämndens ansvar och uppgifter.</p> <p>Delegationsordning är fastställd/reviderad 2012-11-28 § 140.</p>

		Intern kontrollplan för 2012 följdes upp under 2012.	Det finns uppföljningsrutiner i nämndsplanen och nämndsekreterare har det i nämndsplaneringen inför året, så hon kan påminna. Nämnden följde upp intern kontrollplanen för 2013 på sitt sammanträde den 2013-11-28.	Nämnden fastställde åtagandet 2013-02-14, på grund av budgetjusteringar blev det senare än normalt. Åtagande mellan nämnd och förvaltning fastställdes 2013-02-14. Förvaltningen gör åtaganden med verksamhetscheferna och dessa gör åtaganden med enhetscheferna. Nämndsplan för 2013 fastställdes 2012-11-06.
Tekniska nämnden (TN)	Nämnden har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.	Nämnden antog 2013-02-18 en intern kontrollplan . För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3. Nämnden följde upp den interna kontrollplanen för 2012 på sitt sammanträde 2013-01-14.	Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen. Interna kontrollplanen för 2013 behandlades vid Tekniska nämndens sammanträde den 9 december 2013. Samtliga kontroller var enligt nämndens protokoll godkända.	Reglemente beslutades av KF 2010-12-31 som reglerar nämndens ansvar och uppgifter. Delegationsordning är fastställd/reviderad 2011-09-19. Nämndens åtagande för 2013 fastställdes 2013-04-29. Det finns inget åtagande mellan nämnd och förvaltning för 2013. Det finns heller inget åtagande mellan förvaltning och avdelningschefer. Nämnden har inte fastställt någon nämndsplan/verksamhetsplan för 2013.
Norrhälsinglands-miljö och räddningsnämnd (MRN)	Nämnden har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.	Nämnden antog en intern kontrollplan för 2013 MRN § 114, 2012-12-13.	Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen.	Reglemente beslutades av KF § 37, 2010-12-13 som reglerar nämndens ansvar och uppgifter.

		<p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p> <p>Nämnden har följt upp interna kontrollplanen 2012 kontrollplan MRN § 104 2012-11-01.</p>	<p>Uppföljning av interna kontrollen skedde vid december-sammanträdet 2013. Nämnden har för övrigt en önskan om att reglementet för intern kontroll ändras avseende rapporterings-tidpunkt så att den sammanfaller med budgetprocessen - bokslut.</p> <p>Rutiner för uppföljning av den interna kontrollen baseras på den kontrollperiod som anges i planen samt för miljökontorets del en totalgenomgång av utfallet av de ärenden som överklagats under året.</p>	<p>Delegationsordning är fastställd/reviderad 2012-05-31.</p> <p>Nämnden åtagande fastställdes MRN § 105 2012-11-01. Åtagande mellan nämnd och förvaltning för 2013 finns inte antaget. Åtaganden som är fastställda mellan förvaltning och avdelningschefer finns inte för 2013.</p> <p>Nämnden har en nämndsplan för 2013.</p>
Byggnadsnämnden (BN)	Nämnden har inte gjort en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning för 2013.	<p>Nämnden antog en intern kontrollplan för 2013 på sammanträdet 2012-12-11 § 154.</p> <p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p> <p>Intern kontrollplanen för 2012, följdes upp 2012-11-06 § 124.</p>	<p>Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen.</p> <p>Enligt nämnden kommer uppföljning av den interna kontrollplanen kommer genomföras i samband med bokslutet 2013.</p>	<p>Reglemente som reglerar nämndens ansvar och uppgifter antogs 2010-12-13.</p> <p>Nämndens delegationsordning är fastställd/reviderad 2011-05-24 § 87. 2011-12-13 § 176</p> <p>Nämnden åtagande fastställdes för 2013 på sammanträdet 2012-12-11 § 153. Åtagande mellan nämnd och förvaltning för 2013 fastställdes 2012-12-11 § 153. Nämnden har inte någon nämndsplan.</p>

<p>Social- och fritidsnämnden (SoF)</p>	<p>Nämnden har inte ett enhetligt dokument gällande väsentlighets- och bedömning. Däremot så ingår det som en viktig uppföljning i vår styrmodell. Hot mot ekonomin, måluppfyllelse och åtaganden följs upp regelbundet, dels i nämnden och dess arbetsutskott, arbetsplatsträffar och i samverkansgrupperna.</p>	<p>Nämnden antog 2013-03-21 intern kontrollplan för 2013.</p> <p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p> <p>Nämnden följde upp den intern kontrollplanen för 2012 på sitt december-sammanträde 2012.</p>	<p>Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen.</p> <p>I nämndens interna kontrollplan för 2013 var det sex rutiner som skulle kontrolleras. Under 2013 har samtliga rutiner kontrollerats. Nämnden bedömer att av de sex kontrollerade rutinerna var det fyra rutiner som bedöms bra och två som är OK men behöver förbättras. Åtgärd för att förbättra dem är att påminna personalen om att rutinen ska genomföras.</p>	<p>Nämndens reglemente är beslutad 2010-12-13 och reviderad 2012-09-24.</p> <p>Den senaste delegationsordningen är fastställd/reviderad 2013-09-20.</p> <p>Nämnden åtagande fastställdes 2013-01-08. Åtagande mellan nämnd och förvaltning fastställdes 2013-04-18. Åtagande finns mellan förvaltningschef och enhetschefer.</p> <p>Nämndsplan eller som nämnden benämner den Arbetsplan för 2013-2014 som fastställdes i mars 2013.</p>
<p>Svågadalsnämnden</p>	<p>Nämnden har inte upprättat någon väsentlighets- och riskanalys under år 2013. Ekonomiska hot har dock avhandlats vid varje enskilt nämndsmöte i och med att vi går igenom det ekonomiska läget vid varje möte.</p>	<p>Nämnden har antagit en intern kontrollplan för 2013. Den antogs av nämnden den 18-02-2013.</p> <p>För områden som ingår i den interna kontrollplanen 2013, se bilaga 3.</p> <p>Uppföljningen av intern kontrollplanen för 2012 togs den 28-01-2012, och uppföljningen av interna kontrollplanen för 2013 togs den 30-11-2013.</p>	<p>Ja. Årlig redovisning sker till nämnden och kommunstyrelsen. Själva uppföljningen görs efter dialog - ordförande och platschef.</p> <p>Nämnden följde upp sin interna kontrollplan 2013-11-13. Nämnden bedömer att den interna kontrollen har överlag fungerat bra under 2013. Nämnden behöver följa upp kontering mm för det löpande ekonomiska arbetet.</p>	<p>Nämndens reglemente fastställdes av kommunfullmäktige 2010-12-13, och reviderades kommunfullmäktige 2011-05-02.</p> <p>Den senaste delegationsordningen reviderades 2011-05-30.</p> <p>Nämndens åtagande fastställdes av nämnden 18 februari år 2013. Något åtagande mellan nämnd och förvaltning har inte gjorts inom Svågadalsnämndens verksamhet.</p> <p>Nämnden har ingen nämndsplan.</p>

4.1.2 Granskning av kontrollmål för bolagen

	Hudiksvalls Bostäder AB (HBAB)	Hudiksvalls Näringslivs-bolag AB (HNA)	Fastighets AB Glysis	Fiberstaden AB	Glysisvallen AB
Finns ägardirektiv och när fastställdes kommunfullmäktige det?	Ja. Ägardirektiv antogs av KF 2013-11-25.	Nej. HNAs ägardirektiv återremitterades vid KFs sammanträde 2013-11-25.	Ja.	Ja. Det finns ägardirektiv för Fiberstaden som är daterade 2008. KF i Hudiksvall har däremot inte antagit dem. I Nordanstigs kommun har KF antagit ägardirektivet. Det kommer att antas i KF i Hudiksvall i samband med att de antar de justerade bolagsordningarna.	Nej.
Använder bolaget mallen för den interna kontrollplanen som finns i tillämpningsanvisningarna till det interna kontrollreglementet?	Nej. Det finns en intern kontroll för arbetsmiljöarbetet.	Nej.	Nej.	Nej.	Nej.

4.1.3 Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden

Inom ramen för årets granskning har kontrollmål genomförts för granskning av rutiner av förteckning av kontrollansvariga per nämnd, om nämnd har utfärdat tillämpningsanvisningar till reglementet för ekonomiska transaktioner, kontroll av nämnds attestrutiner och om nämnd följer upp verkställighet av beslut.

Kontrollmål till styrelse/nämnd	KS	LoK	ON	TN	MNR	BN	SoF	Svågadals nämnden
1. Det finns en aktuell och uppdaterad förteckning på kontrollansvariga för attest?	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja, för räddningstjänst 2012-12-20.	Ja.	Ja.	Ja.
2. Nämnden har utfärdat tillämpningsanvisningar utifrån reglementet för ekonomiska transaktioner?	Nej.	Nej. Nämnden följer de regler som utfärdats av ekonomiavdelningen.	Nej. Nämnden följer de regler som utfärdats av ekonomiavdelningen.	Nej.	Nej.	Nej.	Nej.	Nej.
3. Det har under 2013 genomförts några dokumenterade kontroller av nämndens attestrutiner?	Ja.	Ja, i december.	Nej.	Nej, men det är på gång.	Nej.	Nej.	Genomfördes i november månad.	Nej.
4. Det finns en lista för strukturerad uppföljning av verkställighet av beslut?	Ja. Den redovisades senast i KS 13 februari 2013. En ny presentation ska göras efter årsskiftet. Kommunledningskontoret hoppas att det blir en lättåtkomlig och smidig hantering när det införs ett bättre digitalt stöd.	Nej. Det finns ingen lista på alla beslut och hur de följs upp men nämnden följer upp besluten med undantag för yttranden på medborgarförslag och motioner. När det gäller budget så följs den upp muntligt och ibland både skriftligt och muntligt varje månad vid nämnden sammanträde.	Nej. Nämnden har ingen sådan lista, men ofta ligger det i beslutet att det ska återrapporteras till nämnden.	Ja. Nämnden får en lista med uppföljning av verkställighet av beslut var 3:e månad.	Nej. Det finns ingen lista på uppföljning av verkställighet av nämndens beslut. Frågan har varit uppe för diskussion tidigare. Den genomgång som gjordes då för en tvåårsperiod visade inte på att beslut inte lett till verkställighet. Anledningen är att majoriteten av nämndens besluten verkställs i samband med expedieringen av besluten, dvs yttranden till andra nämnder och instanser etc	Nej. Alla ärenden som tas på delegation redovisas kontinuerligt i en delegationslista till varje byggnadsnämndsammanträde	Ja. En utredare följer upp "Ej verkställda-biståndsbeslut" enligt SoL varje kvartal som sedan redovisas i nämnden och sedan till Kommunfullmäktige, ej verkställda beslut. Dessutom följs nämndens egna beslut upp av nämndsekreteraren. Under första kvartalet 2014 kommer en ny upplaga redovisas för nämnden.	Nej men de verkställda besluten redovisas, enligt revisionen, i en särskild punkt vid varje nämndsmöte.

4.2 Kommentarer, iakttagelser och revisionell bedömning för granskningens kontrollmål

4.2.1 Nämnd/bolag genomför årligen en väsentlighets- och riskbedömning för att identifiera hot avseende ekonomi, måluppfyllelse samt regelefterlevnad.

Iakttagelser och kommentarer

Enligt reglementet för intern kontroll ska nämnden som grund för sin styrning göra dokumenterade risk- och väsentlighetsbedömningar. Enligt kommentarerna till reglementet ska nämnden också planera och prioritera i arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsbedömning göras.

Vi konstaterar att i förslag till tillämpningsanvisningarna finns en bra modell för nämndens risk- och väsentlighetsbedömning. Modellen beskriver ett diagram (se bilaga 2 sid 3) som ska användas vid bedömningen av vilka rutiner, processer och system som ska ingå i den interna kontrollplanen under perioden.

Vid vår granskning har det framkommit att nämnderna i olika omfattning genomför analyser av risker. Dock har för 2013 ingen av nämnderna genomfört och fastställt enligt reglementet en dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning enligt den modell som finns i förslaget till tillämpningsanvisningarna. Inte heller har kommunstyrelsen genomfört en dokumenterad och fastställd väsentlighet- och riskbedömning för sin egen förvaltning för 2013.

Förutom vad avser nämnderna ska Kommunstyrelsen enligt reglementet, informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen. I reglementet finns inte fastställt hur bolagen ska arbeta med sin väsentlighet- och riskbedömning. I intervjuer och avstämningar har vi fått den uppfattningen att inget av kommunens bolag använder modellen enligt förslaget till tillämpningsanvisningar.

Revisionella bedömningar

Vår bedömning är att kommunstyrelsen för sin egen förvaltning och för nämnderna behöver genomföra väsentlighets- och riskbedömningar enligt reglementet för intern kontroll. Dessa ska utgå ifrån den modell som finns framtagen i förslag till tillämpningsanvisningarna.

Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen enligt sin uppsiktsplikt behöver styra och leda att nämnderna efterlever reglementet för intern kontroll § 7 vilket syftar till att säkra att nämnderna använder väsentlighets- och riskbedömning för sin planering, prioritering och uppföljning av det interna kontrollarbetet.

Kommunstyrelsen behöver vidare kontrollera att nämnderna använder det diagram som finns framtaget i sitt väsentlighets- och riskbedömningsarbetet. Detta för att det, dels ska finnas ett enhetligt sätt att arbeta med risker ur ett sannolikhets- och konsekvensanalysperspektiv och dels för att diagrammet ska användas vid bedömningen av vilka rutiner, processer och system som ska ingå i den interna kontrollplanen under perioden. Väsentligt är att kontroller finns både för de av kommunstyrelsen fastställda obligatoriska granskningsområden och för de verksamhets-specifika rutiner, processer och system som finns inom respektive nämnd.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen beslutar om att bolagen, liksom nämnderna, ska använda modellen för sin väsentlighets- och riskbedömning.

4.2.2 Nämnden/bolag fastställer årligen en plan för att följa den interna kontrollen inom verksamheten.

Iakttagelser och kommentarer

Både i kommunallagen och i reglementet finns föreskrifter att nämnden ska tillse att anvisningar för den egna interna kontrollen utfärdas. Enligt reglementet gäller detta även för kommunstyrelsens egen förvaltning. Kommentarer till reglementet för intern kontroll föreskriver att nämnd ska årligen, anta en särskild plan för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas. Det gäller även för kommunstyrelsens egen förvaltning.

Den interna kontrollplanen ligger till grund för det praktiska internkontrollarbetet och anger hur tillsynen ska bedrivas och i förslag till tillämpningsanvisningar finns ett exempel på en mall för den intern kontrollplanen. Den ska enligt anvisningarna innehålla för varje kontrollmoment:

Rutin/ process/ system	Kontrollmoment	Kontroll- ansvar	Kontrollmetod	Rapportering till:	Risk- och väsentlighets- bedömning	Tidpunkt/ frekvens
------------------------------	----------------	---------------------	---------------	-----------------------	--	-----------------------

I vår granskning har vi fått ta del av interna kontrollplaner som fastställts för alla nämnder och för kommunstyrelsens egen förvaltning 2013. Alla nämnder och kommunstyrelsen har använt mallen i förslag till tillämpningsanvisningarna förutom Lärande- och kulturnämnden som har en egen variant. De kommunala bolagen har inte under 2013 antagit en intern kontrollplan enligt mallen.

Revisionella bedömningar

Vi bedömer att nämnder och kommunstyrelse har antagit interna kontrollplaner för 2013 med kontrollmål enligt reglementet för intern kontroll.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen analyserar och bedömer behovet om de kommunala bolagen ska anta interna kontrollplaner enligt den föreskrivna mallen med interna kontrollmål som nämnderna har gjort.

4.2.3 Rutiner finns för hur uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras.

Iakttagelser och kommentarer

Det finns i reglementet för intern kontroll rutiner för hur uppföljning av den interna kontrollen ska rapporteras. Resultatet av de fastställda kontrollmomenten rapporteras i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Rapport till nämnden ska ske minst en gång per år. I samband med detta ska även den interna kontrollplanens aktualitet prövas.

Reglementet föreskriver att nämnden i december varje år, ska rapportera resultatet från årets uppföljning av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Detta gäller även kommunstyrelsens interna kontrollplaner för den egna förvaltningen.

I förslag till tillämpningsanvisningarna beskrivs att när kontrollåtgärder utförs ska formuläret ”Rapportering - genomförd kontroll” användas för dokumentation av kontrollen, dess resultat och eventuella åtgärder.

Alla nämnder och kommunstyrelsen har följt upp eller planerar att följa upp sina interna kontrollplaner för 2013.

Revisionella bedömningar

Vi bedömer att det finns väl dokumenterade rutiner för hur uppföljning av den interna kontrollen ska rapporteras både i reglementet och i förslag till tillämpningsanvisningarna. Detta för att rapporteringen ska ske på ett systematiskt och ett strukturerat sätt.

4.2.4 Reglementen, delegationsordningar och andra styrdokument är uppdaterade och aktuella.

Iakttagelser och kommentarer

En viktig del i att den interna kontrollen fungerar i kommunen är att styrdokument är kända, uppdaterade och aktuella.

Vi har i intervjuer och i avstämningar med styrelse, nämnder och kommunens bolag fått information om reglementen, delegationsordningar, åtaganden, eventuella nämndsplaner och ägardirektiv (se 4.2 för redovisning av dessa).

I vår granskning har vi noterat att Kommunstyrelsen för sin egen förvaltning, Lärande- och kulturnämnden, Omsorgsnämnden, Social- och fritidsnämnden och Byggnadsnämnden har enligt kommunens styrmodell upprättat åtaganden mellan nämnd och förvaltning vilket är positivt. Vi har även noterat att Lärande- och kulturnämnden, Omsorgsnämnden, Social- och fritidsnämnden och Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd arbetar med årliga nämndsplaner.

I intervjuer har vi uppfattat att, i och med kommunens visionsarbete, kommer det att ske förändringar av styrmodellen under 2014 och hur åtagandena och eventuella nämndsplaner ska ”kopplas” till övergripande mål (se bilaga 5).

Det har framgått i vår granskning att kommunstyrelsen och nämnderna har fastställt delegationsordningar som revideras och uppdateras kontinuerligt.

Under 2013 har ett arbete pågått för att uppdatera, revidera och fastställa bolagens ägardirektiv vilket är positivt. Kommunfullmäktige antog på sitt sammanträde i september 2013 en företagspolicy och på sitt novembersammanträde 2013 och ägardirektiv för AB Hudiksvallsbostäder, Fastighets AB Gylis medan HNAs ägardirektiv återremitterades.

Revisionella bedömningar

Vi bedömer att det finns reglementen för kommunstyrelsen och nämnderna som är antagna av kommunfullmäktige. Vi bedömer även att reglementen och delegationsordningar uppdateras och revideras vid behov. Kommunfullmäktige har för 2013 fastställt åtaganden för kommunstyrelsen och nämnder. Vi bedömer vidare att det är väsentligt att det finns tydliga direktiv för både nämnder och bolag hur de ska förhålla sig till sin ledning, styrning, uppföljning och återkoppling till kommunens visionsarbete.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har en viktig uppgift att säkerställa att kommunens styrmodell ger en tydlig styrning mot de av kommunfullmäktige beslutade övergripande målen. I denna uppgift ingår även att driva på arbetet att ägardirektiv antas för alla bolagen oavsett ägarstruktur.

4.2.5 Granskning av rutiner och verifiering inom särskilt identifierade områden.

Iakttagelser och kommentarer

Under 2013 har revisionen uppmärksammat brister i kommunens interna kontroll. Inom denna granskning har några kontroller genomförts som berör reglementet för ekonomiska transaktioner (se bilaga 4) och verkställighet av beslut. Se iakttagelser och noteringar i tabellen under punkt 4.1.3. De kontrollmål som har granskats är:

1. Det finns en aktuell och uppdaterad förteckning på kontrollansvariga för attest.
2. Nämnden har utfärdat tillämpningsanvisningar utifrån reglementet för ekonomiska transaktioner.
3. Det har under 2013 genomförts några dokumenterade kontroller av nämndens attestrutiner.
4. Det finns en lista för strukturerad uppföljning av verkställighet av beslut.

Kontrollmål 1-3 hänförs till reglementet för ekonomiska transaktioner som är en del av det interna regelverket som påverkar den interna kontrollen i kommunen. Enligt reglementet ska varje nämnd utse kontrollansvariga för ekonomiska transaktioner och ersättare till dessa. Varje nämnd ansvarar för att ha en uppdaterad och dokumenterad förteckning över kontrollansvariga. Vid behov kan ytterligare tillämpningsanvisningar utfärdas. Vi konstaterar att det finns aktuella förteckningar för kontrollansvariga för attest för kommunstyrelsens egen förvaltning och nämnderna. Varken kommunstyrelsen för sin egen förvaltning eller nämnderna har utfärdat tillämpningsanvisningar.

Nämnderna ansvarar för att reglerna i reglementet efterlevs och vi noterar att det endast är Kommunstyrelsen för sin egen förvaltning och Social- och fritidsnämnden som under året har genomfört en kontroll av attestrutinen.

Kontrollmål 4 hanterar kommunstyrelsen och nämnders uppföljning av verkställighet av beslut. Politiskt fattade beslut innebär oftast att någon form av åtgärd ska vidtas. Beslutet bör, om möjligt, åtföljas av information om när åtgärden ska utföras alternativt träda i kraft. Som en del i det interna kontrollarbetet bör någon form av uppföljning av fattade beslut ske. Detta kan ske antingen förslagsvis genom att utdelade uppdrag tidsätts och förs upp på en bevakningslista som redovisas till nämnden en gång i kvartalet eller per halvår.

Revisionen har tidigare granskat kommunstyrelsens och nämndernas uppföljning av verkställighet av beslut. I denna granskning konstaterar vi att flertalet av nämnderna har en systematisk och strukturerad uppföljning. Dock är det endast kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Social- och fritidsnämnden som har en bevakningslista som redovisas minst en gång per år.

Revisionella bedömningar

Vi bedömer att det finns en aktuell och uppdaterad förteckning på kontrollansvariga för attest för kommunstyrelsens egen förvaltning och alla nämnderna.

Vi bedömer att kommunstyrelse och nämnder behöver fastställa tillämpningsanvisningar för att tydliggöra reglementet för ekonomiska transaktioners regler.

Vi bedömer vidare att alla nämnder behöver genomföra kontroller för att kontrollera om reglerna i reglementet efterlevs.

Det är ur demokratisk synvinkel viktigt att det finns en återkoppling mellan beslut och verkställighet. Kommunstyrelsen ansvarar att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver kontrollera att alla nämnder har en tillfredsställande uppföljning av verkställighet av beslut.

2014-02-03

Micaela Hedin
Projektledare

Cecilia Axelsson
Projektmedarbetare